

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Stev. 78.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. aprila 1902.

Letnik XXX.

Leonova oporoka.

(Konec.)

Znanost.

Ali je cerkev res sovražnica znanosti in omike? Ona je gotovo čuječa braniteljica razodete dogme, a ravne s tem postaja najzaslužnejša gojiteljica znanosti in vsake prave omike. Ne, ako se duh odpira sprejemu božjega razodetja večne resnice, se s tem človeška pamet nikoli ne zatemni, ampak žarki božanstvenega spoznanja krepe in jasne človeški razum ter ga v najvažnejših vprašanjih varujejo negotovosti, dvoma in zmote. Sploh pa si je katolicizem v devetnajstih stoletjih pridobil dovolj zaslug in slave v vseh znanstvenih strokah, da je prost takih očitkov, in da zavrne take lažnjive trditve.

Katoliška cerkev ima vendar to zaslugo, da je krščansko modrost razširjala in branila, brez katere bi svet še zdaj taval v temi poganškega praznoverja. Ona je dragocene zaklade stare znanosti in omike ohranila in nam izročila, ona je ljudstvu ustanovila prve šole in zasnova vseučilišča, ki še danes obstojajo in slove, ona je pod svojim ljubečim okriljem zbirala najizbornejše umetnike in je oživila najbogatejše, najčistejše in najslavnejše slovstvo.

Svoboda.

Cerkev da je sovražnica svobode? O kako izkvarjajo ta pojem, ki pod tem imenom pomeni eno najdragocenejših božjih darov, in ga zlorablajo, da izgovarjajo ž njim greh in razbrzdanost. Komur pomenja svoboda iznebitve od vsake postave in brzde, tega mora seveda cerkev grajati, kakor vsak pošten človek. Kdor pa razume pod besedo »svoboda« razumno zmožnost, lahko in obilno dobro delovati po določbah večne postave, — in v tem obstoji človeka vredna in družbi koristna svoboda — ga v tem nihče bolj ne podpira hrabri in brani, kakor cerkev. Saj je ona s svojim naukom in s svojim delovanjem svet

rešila sužnosti, ko je oznanovale veliko postavbo človeške enakosti in bratstva, ko je vsikdar sprejemala brambo slabotnih in tlačanih, ko je s krevjo svojih mučenikov kupila svetu krščansko svobodo vesti, ko je vrnila ženi in otroku dostojanstvo njiju plemenite narave in jima dala nazaj delež istih pravic do spoštovanja in prava, in ko je močno pripomogla, da se je uvedla državljanska in politična svoboda narodov.

Politično delovanje.

Pa pravijo, da si prisvaja cerkev pravice države in da sega v posvetne zadeve. Pa cerkev vendar ve in uči, da je njen božji ustanovnik zapovedal, naj se da cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega, in je s tem izrekel neizpremenljivo in vedno ločitev obeh oblasti, ki sta, vsaka v svojem delokrogu, neodvisni. In v duhu ljubezni, ki jo napolnjuje, hoče cerkev brez vsakega sovražnega namena, stopiti na stran političnim oblastem, da deluje ž njimi pač ob tistem predmetu, namreč človeku in družbi, ampak po drugem načinu in glede na tiste visoke smotre, ki odgovarjajo njenemu božjemu poklicu.

Trditev, da je cerkev častilakomna in gospodstvaželjna, je le staro obrekovanje, s katerim njeni mogočni sovražniki olepšujejo in izgovarjajo svojo nasilnost proti njej. Kdor brez predsodkov proučuje zgodovino, bo spoznal, da cerkev ni kršila prava, ampak da je po zgledu svojega božjega Izveličarja čestokrat branila žrtve, ki so trpele nasilje. To je pa delala, ker je njena moč v kreposti misli in resnice, ne pa v sili orožja.

Disciplina!

Sveti oče svari potem pred framon-skimi družbami, ter brani duhovnike in redovnike pred napadi liberalnega časopisja.

V vseh težavah, pravi sv. oče, pa vidimo v krepki enotnosti, katero kaže katoličanstvo ravno zdaj, in v veselem pro-

svitanju društvenih organizacij poročstvo za boljše bodočnost.

K sklepu kliče sv. oče vse katoličane k složnemu delu.

Podpirali bodo duhovnike zavedni in dobrohotni verniki. Tako bodo okusili otroci sladkost cerkve, svoje matere, in ji bodo to vračali z brambo njene časti in slave. Vsakdo lahko pripomore k temu zaslužnemu delu: Učenjaki naj goje apologijo in dnevno časopisje, ta tako potrebni pripomoček, katerega nasprotniki zlorablajo. Družinski očetje in učitelji naj krščansko vzgajajo otroke. Oblastniki in zastopniki ljudstva naj bodo trdni v pravih načelih in v čistosti značaja! Vsi pa naj kažejo svoje versko prepričanje brez oziror. Čas zahteva mnogo od nas in potrebna je stroga disciplina!

Državni zbor.

Avstrijska poslanska zbornica prične jutri zopet z rednim delom. Kako bo to »delo«, bodo pokazali že prvi dnevi zborniškega zasedanja. V slučaju, da se prične s takim »delom«, kakor ga žele in pripravljajo kričaski vodje v nemški ljudski stranki, bode sedanje zasedanje avstrijskega parlamenta izredno kratko, ker vladi ne bo preostajalo nič drugega, nego poslati poslanca zopet domov. A tudi v normalnih razmerah proračun še ne bo tako naglo pod streho, ker je doslej razprava dospela komaj čez polovico. V poučenih krogih se trdi, da bo moral parlament zborovati tudi mej delegacijskim zasedanjem. Dež. zbori bi se potem sošli v najugodnejšem slučaju še le po binkoštnih praznikih, ali pa še le v prvih dneh junija.

Čehi proti nemškemu ministru.

Zahtevi germanskih neodrešencev po zastopniku v Koerberjevem kabinetu najodločneje nasprotujejo vsi češki listi. Posebno odločno zavrača to zahtevo praška »Politik«, ki svari Koerberja, da bi Nemcem dal ka-

koršnokoli zadoščenje za glasovanje o Celju Spominja naj se ministerski predsednik, da češki narod še nima zadoščenja za udarec z dne 17. okt. 1899. Tudi najmirnejši češki politik bi v tem slučaju izgubil potrpljenje. Sploh je pa Koerber že lahko uvidel, da njegova usoda pri nikomur več ne vzbuja sočutja in da se tudi nihče več ne plaši pred njegovimi grožnjami z demisijo. — Kakor se vidi, bi Čehi jeli najostreje postopati proti vladi, če bi ugodila Nemcem v tej zadevi.

Limburški škof Willi o dr. Lieberju.

Povodom pogreba velezaslužnega vodje nemškega centra je imel limburški škof daljši nagovor, v katerem je slavil nepozabnega pokojnika. Rekel je nadpastir mej drugim: Izredno številna udeležba pri pogrebu dokazuje, da je umrl izreden mož; s tu navzočimi so združeni milijoni katolikov, ki žalujejo za pokojnim. Sodba vseh je edina v tem, da je bil Lieber cel mož, na čegar življenju ni madeža. Nehvaležno bi bilo katoliško ljudstvo, ko bi kedaj pozabilo, kaj je zate storil blagi pokojnik. Žrtvoval je samega sebe, ves čas, vse svoje talente, svoje premoženje, da celo svoje zdravje za tebe, za svojega Boga, svojo cerkev in domovino. Udan je bil svoji veri od prvega početka z vso svojo dušo in lahko je rekel po zadnjem prejemu sv. zakramentov: Nikdar v svojem življenju nisem zatajil svoje katoliške vere, tudi ne eno minuto.

Položaj na Balkanu in Italija.

Razni rimski listi vedo poročati, da v italijanskih vladnih krogih prevladuje prepričanje, da se na Balkanu ne vname splošen upor ali meščanska vojska. Za mirni izid sedanjih dogodkov jamčita dogovora mej Avstrijo in Rusijo oziroma Francijo in Italijo. Vest o nameravani italijanski ekspediciji v Tripolis je po tej izjavi gola izmišljotina, katero raztrošajo mej svet le neka-

LISTEK.

[23]

Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

V.

Zato Maksim kljubu vsemu svojemu prizadevanju ni mogel odstraniti vseh zunanjih vtiskov, nikoli ni mogel uničiti notranjega pritiska nepotolaženih zahtev. Vse kar je mogel doseči s svojo previdnostjo, je bilo — ne buditi teh zahtev prehitro in ne povečati slepečevega trpljenja. V ostalem je morala dečkova težka usoda iti svojo pot z vsemi svojimi žalostnimi posledicami.

In prihajala je, kakor temen oblak. Dečkova prirojena živahnost je z leti vedno bolj izginjala, kakor izginja val; med tem se je pa temna otožnost vedno bolj oglašala v njegovi duši in se je pojavljala v njegovem temperamentu. Smeh, ki se je v njegovem detinstvu slišal pri vsakem posebno jasnem novem vtisku, se je pojavljal vedno redkeje. Vse kar se je smejalo, veselilo in imelo znak smešnosti, je bilo zanj nedostopno; nasprotno pa je vse žalostno, nejasno-tužno in mračno-otožno, kar se čuje v južni naravi in odmeva v narodni pesmi, umeval popolnoma. Vselej so mu stopile solze v oči, ko je slišal, kako je »na polju gomila z vetrom govorila«, in sam je rad hodil na polje poslušat ta govor. V njem se

je bolj in bolj utrjevalo nagnjenje k samoti in kadar je v prostih urah sam šel na svoj samotni izprehod, domači niso hodili v ono stran, da ne bi motili njegove samote. Vse del se je kje na kozaški grob ali na grič nad reko ali pa na dobro znano skalo in poslušal šuštenje listja, šepet trave ali pa nejasne vzdihne stepnega vetra. Vse to se je na nekak čuden način ujemalo z globino njegovega duševnega stanja. Kolikor je mogel umeti prirodo, jo je tukaj umel popolnoma in do konca. Tu ga ni vznemirjala z nikakimi nejasnimi in nerazrešljivimi vprašanji; tu se mu je ta veter izlival naravnost v dušo, in trava — zdela se mu je — mu je šepetala tihe besede sočutja, in kadar je bila mladeniška duša, v soglasju s tiho okolišnjo harmonijo, ganjena od toplega božanja narave, je čutil, kako se mu nekaj dviga, v prsih raste in se razliva po vsem njegovem bitju. Tedaj je padel v vlažno travo in tiho plakal, toda v teh solzah ni bilo bridkosti. Včasih je pa vzel piščalko in se popolnoma zamaknil, prebirajoč zamišljene melodije, ki so se ujemale z njegovimi čustvi in tiho stepno harmonijo.

Umevno je, da je človeški glas, ki se je nepričakovano prikradel v njegovo sramoto, vplival nanj kakor bolestna rezka disonanca. V takih trenutkih je možno občevanje samo z jako bližnjo prijateljsko dušo; deček je pa imel samo enega takega prija-

telja njegove starosti, namreč — belopoltno deklico iz posesorjevega dvorca . . .

In to prijateljstvo je postajalo vedno krepkejše in tesnejše. Kakor je Evelina v njune vzajemne razmere prinašala svoj mir in svojo tiho radost, tako je tudi on delil ž njo — svoje gorje. Zdelo se je, da je prvi seznanek z dečkom občutljivemu srcu male žene zadal krvavo rano: če pa iz rane potegneta krvavo bodalo, ki je zadalo rano, izteče kri. Ko se je prvič seznanila na gričku v stepi s slepim dečkom, je začutila pekočo bolečino sočutja, zdaj ji je pa postajala njegova družba vedno bolj nenadomestljiva. Pri ločitvi od njega se je spet odpirala rana, bolečina je rastla in ona je hrepenela po svojem malem tovarišu, da bi v vedni skrbi zanj utolažila svoje bolečine.

VI.

Nekega toplega jesenskega večera sta obe družini sedeli na trati pred hišo in so, zamaknjeni v zvezdno nebo, zrlji njegovo temno modrino in bliščeče ognje na njem. Slepac je, kakor navadno, sedel s svojo tovarišico poleg matere.

Vsi so za trenutek obmolknili. Okoli dvorca je bilo vse tiho; le listje je zdaj pa zdaj lahno zatrepetalo in šuštelo nerazločno in spet utihnilo.

V tem trenutku se je nekje na globoko modrem nebu utrnila zvezda, letela v

svetli progi po nebu in tiho ugasnila, pustivši za seboj svetlikajoči se naglo ugasneči sled. Vsi so povzdignili oči. Mati, ki je sedela tik Petra, je začutila, kako je vztrepetal in zdrhtel.

»Kaj je — bilo?« se je obrnil k nji vznemirjenega obraza.

»Zvezda se je utrnila, dete moje.«

»Da, zvezda,« je dodal zamišljeno. »Tudi jaz sem vedel.«

»Kako si mogel to vedeti, sinček,« je vprašala mati z otožno dvomečim glasom.

»Da, zdaj govori resnico,« je segla Evelina v besedo. »On mnogo ve . . . kar tako . . .«

Že ta vedno bolj se razvijajoča občutljivost je kazala, da se deček vidno bliža meji med otroško in mladeniško dobo. Njegova rast se je vršila dovolj mirno. Zdelo se je celo, da se je privadil svoji usodi, in čudno enakomerna otožnost, brez svetlih trenutkov, pa tudi brez strastnih vznemirjenj, ki je bila značilna za njegovo življenje, je postala malo milejša. Toda ta mirna doba je trajala le malo časa. Take oddihe daje priroda kakor nalašč; v njih se mladi organizem krepi in pripravlja za nove viharje. V ti mirni dobi se nabirajo in dozorevajo nove težnje. En udarec in ves duševni mir je razburkan do globine, kakor morje pod udarci naglo navstalega viharja.

(Dalje prih.)

teri prekucniški elementi, ki bi radi v kalnem ribarilu. Vlada dobro ve, da je obnove trozveze nujno potrebna, in torej nikakor ni umestno, da bi se Italija postavila v nasprotje z državami, s katerimi hoče živeti v prijateljskih odnosih. Vlada je naročila italijanskim konzulom v Turčiji, naj krepko podpirajo mirovno akcijo svojih avstro-ogrskih, francoskih in ruskih tovarišev. Morda so pa laški vladni krogi izdali to izjavo samo vsled tega, ker so uvideli, da je grozdje sedaj vendar le še prekislilo.

Preosnova ruske zakonodaje.

Na shodu ruskih plemičev v Kursku je predlagal grof Vladimir Dorrer, naj rusko plemstvo predloži carju prošnjo, da se pritegne zakonodajskemu zastopu tudi zastopnike plemstva, da se na ta način doseže neka neodvisna kontrola. Kajpada gotovim krogom ta nasvet ni povšeči, ker pomenja neko novotarijo. „Mosk. Vjedom.“ sicer niso nasprotno nasvetu, a boje se, da bi se vsled tega oglasili polagoma tudi vsi drugi stanovi in hoteli imeti besedo pri zakonodaji. Do take „nečuvenosti“ se pa seveda Rusija ne sme povspeti. Kajpada se tudi v Rusiji ne bodo mogli več dolgo ustavljati toku, ki je na vrhuncu v vseh modernih državah.

Položaj v Južni Afriki.

Po soglasnih izjavah raznih nizozemskih listov je sedanji angleški položaj izredno kritičen. Če angleška vlada v kratkem ne dovoli Burom popolne samostojnosti, bodo pričeli poslednji zopet z novo odločno akcijo, na katero se marljivo pripravljajo sedaj vsi večji burški voditelji, čeprav se vrše nekaki predpogovori za mir.

Neki viri vedo poročati, da se je Schalk-Burger že prouce sprijaznil z nekaterimi angleškimi pogoji ter mej drugim svetuje svojim tovarišem, naj se sprijaznijo z avtonomijo mesta popolne neodvisnosti. Kajpada Stein, Dewet, Delarey in Botha o tem nočejo ničesar slišati.

V bitki pri Drickurtu dne 31. m. m. je izgubil Delerey po Reuterjevem poročilu 137 mož ubitih in ranjenih, mej tem ko jih imajo Angleži po uradnem izkazu 184, mej temi 19 častnikov.

Iz brzojavk.

Naslednik dr. Lieberja. Iz Kolina se poroča, da je naslednikom dr. Lieberja za vodjo nemškega centra določen dr. Bachem. — Naš cesar ne pojde v Monakovo k otvoritvi »Germanskega muzeja«. — Predlog o Burih uleži jutri v avstr. drž. zboru vsenemška stranka. — Demisijo srbskega finančnega ministra dr. Popovića je kralj sprejel. Na njegovo mesto je imenovan trgovinski minister dr. Milovanović, ki vodi začasno tudi svoj portfelj. — Tajna pogodba med Makedonci in Albanci. »Agence Dalziel« javlja, da se je mej nekimi zastopniki Makedoncev in Albancev sklenila tajna pogodba o združenju obeh narodov v neodvisno državo, kateri naj bi načeloval kralj iz kake evropske vladarske rodbine, najraje in hiše Savojevcev. — Mobilizacija turške armade. Mobiliziranih je 170 bataljon. Delajo se obširne priprave. Valiji so dobili stroge naredbes, naj primejo uporniške agitatorje in jih kaznujejo.

Književnost in umetnost.

»Glasnik najsvetejših Src«

je jel z novim letom izhajati; 20. dne vsakega meseca izide. Prikupljivi ta listič urejuje in izdaje č. g. Jakob Palir, kapelan v Selnici ob Dravi (Stajerka).

»Glasnik« ima prelep namen: proslavlja najsvetejši Srci: Jezusovo in Marijino ter spodbujati vernike k vedno iskrenejšemu, zaupnejšemu čiščenju teh dveh najsvetejših Src. Gospodu uredniku obilnega blagoslova, list sam pa vsem slojem našega vernega ljudstva prav toplo priporočamo. Naročnina mu je za celo leto samo 80 vinarjev. Kdor naroči deset zvezkov na jeden ter isti naslov, dobi jeden zvezek za nagrado. Priporočam se kolikor mož skupna naročba po posamnih župnijah, da bi naročniki na ta način prihranili upravnistvu precej truda in stroškov. Naročnino štajerskih, koroških, primorskih in isterskih naročnikov prejema č. g. urednik Jakob Palir v Selnici ob Dravi, kranj-

ski naročniki naj pa blagovole naročati list pri č. g. Ivanu Krst. Trpin, benediktinu. Smartno pri Listi, ki je s tretjim zvezkom prevzel upravnistvo za Kranjsko ter razposlal III. zvezek na ogled vsem pred. gg. duhovnikom ljubljanske škofije in trdnj nadi, da bodo pred. gg. duhovni sobratje skromni listič blagohotno sprejeli, ga tudi vernikom toplo priporočili ter tako pomnožili število častivcev »najsvetejših Src«. — Tovariši »sodales« na delo v proslavo presv. Srca Jezusovega in Marijinega, da se ljudstvo bolj in bolj seznani z Njima ter se nauči povračati ljubezen z ljubeznijo!

Doberletova 70letnica.

Ni ga skoro v Ljubljani meščana, kateremu bi se ob njegovi 70letnici izkazovale tako redke časti, kakor predvčeršnjim in včeraj g. Fr. Doberletu, očetu kranjskega gasilstva. On je ustanovil prvo gasilno društvo na Kranjskem, po njegovi inicijativi razvilo in uredilo se je ognjegastvo po Kranjskem, a to čilemu, delujočemu duhu ni bilo dovolj. Tudi izven meje kranjske dežele je g. Doberlet uplival, svetoval, vse ne-sebično požrtvovalno delujoč bližnjemu v korist. Zato se ob njegovem jubileju ni poklonilo le kranjsko ognjegastvo, ampak spomnila so se ga tudi ognjegasna društva po širni Avstriji.

V soboto zvečer so žarele ljubljanske ulice od množice plamtečih bakelj in zvoki godbe so oznanjali, da gredo kranjski ognjegasci slaviti svojega očeta. Okolu 300 ognjegascev je korakalo za novo »Društveno godbo« in množica ljubljanskega občinstva, ki se ima g. Doberletu premnogo zahvaliti, se jim je pridružila. Na gosp. Doberletovem domu poklonile so se jubilarju deputacije »Zaveze« in ljubljanskega gasilnega društva, ostale diputacije iz vseh krajev dežele pa so se mu poklonile potem v »Mestnem Domu« kjer se je priredil slavnostni večer.

Vsa dvorana »Mestnega doma« je bila natlačena ognjegascev v svetlih uniformah, sredi med udanimi svojimi ognjegasci pa je pred velikim svežim šopkom sedel še vedno sveži g. Doberlet. Ognjegasce je pogostila »Zaveza«. Društvena godba je pod vodstvom g. Beniškega svirala vesele koračnice.

Otvoril je večer podpredsednik »Zaveze« kranjskih gasilcev g. Ahčin, slavnostni govor je pa navdušeno govoril »Zavezin« tajnik g. Trošt. Povdarjal je, da je starosta kranjskega gasilstva gosp. Doberlet še vedno čil in zdrav na duhu in na telesu, daš že 38 let deluje na polju gasilstva in kljub čestiti svoji starosti.

Govornik se je spominjal, kako je slavljenec mirno vodil ljubljansko ognjegasno društvo in kako je vspevalo po intencijah Doberletovih. Od vseh strani so se k njemu zatekali možje po sveto, da so osnovali ognjegasna društva. Da požari pri nas nimajo več tiste moči, je zasluga Doberletova. On je oral ledino na tem polju in sedaj se lahko ozira na 131 kranjskih gasilnih društev, ki zastopajo edino človekoljubni namen, ozira se s ponosom lahko na armado kranjskih gasilcev, broječo 3852 mož. (Gromoviti »Živio«-klici.) »Oče, to ime so mu nadel gasilci, saj le oče more tako ljubiti svoje otroke, kakor ljubi g. Doberlet gasilce in gasilstvo. On je ustanovil »Zvezo« kranjskih gasilnih društev ter tako dal kranjskemu gasilstvu enoten pomen. Cesar ga je odlikoval z zlatim zaslužnim križcem. Naj bi še dolgo let načeloval armadi gasilcev, ki mu je udana s sinovsko ljubeznijo, v veselje gasilcev, v veselje svojih rodbini. Ob teh besedah so gasilci obkolili g. jubilarja in bučno je donel po dvorani klic ognjegascev: »Na pomoč!«

Nato je vstal »očka Doberlet«. Ginjen se je v slovenščini zahvalil za ovacije in je izrekel željo, naj bi to drevo človekoljubja, ki je na polju gasilstva pri nas usajeno, stalo, dokler svet stoji. Ljudstvo vidi, da namen gasilstva je pošten, pomagati v nesreči sosedu. V nemškem jeziku se je dalje zahvalil deputacijam s Koroškega in Opatije ter je zaključil: Pol življenja že nosim to lepo obleko gasilcev, hvala vsem na izraženih čestitkah, in ljubijo naj gasilstvo tako, kot je pri meni bilo dejstvo.

Vrstile so se še mnoge napitnice, vmes se je pa razdeljevala slavnostna številka »Gasilca« s slavnostnim spisom, Ganglovo pesmijo in slavljenčovo sliko. G. Fajdiga iz Starega Trga je lepo proslavljal pomen slavnosti in g. Doberleta kot vzor moža, ki spolnuje svojo dolžnost po geslu: »Bližnjemu v pomoč in Bogu v čast«, pobočnik g. Turk je napil slavljenca imenom ljubljanskega gasilnega društva, povdarjajoč, da je g. Doberlet mestu z ustanovitvijo prostovoljnega gasilnega društva veliko prihranil, dalje je g. Turk nazdravil slavljenčevi rodbini, v katere imenu se je zahvalil načelnik prostovoljnega ognjegasnega društva opatijskega in obč. svetnik v Opatiji g. Doberlet ml., dalje g. dr. Finzu, ki praznuje 30letnico svojega neumornega delovanja pri gasilstvu, g. Benda iz Beljaka

pa je slavljenca nazdravil v nemškem jeziku. G. Doberlet je vzdignil svojo čašo in napil častnikarstvu, pozivljajoč, da naj poroča vedno pošteno, ker slab pouk prinese nesrečo ljudstvu.

Tu smo se spomnili, kako se je še nedavno tudi g. Doberleta poplaševalo z veliko nevhvalečnostjo ravno v Ljubljani, in zaman smo gledali, da bi slavljenca, ki je neizmerno veliko koristil svojemu rojstnemu mestu, odlikoval pri tej slavnosti župan s svojo navzočnostjo. G. župan se je odpeljal proti jugu. Imenoma prebivalstva pričakujemo, da obd. svet za mesto tako zaslužnega moža, kakor je g. Doberlet, izvoli častnim občanom ljubljanskim in tako da zaslužnemu možu odlikovanje, ki mu gre.

Omeniti nam je tudi, da je postrežbo pri slavnostnem večeru kaj točno, spretno in vestno preskrbel g. Krisch, restavater »pri zvezdi«.

Včeraj zjutraj so se ognjegasna društva — bilo je zastopanih 32 društev — in deputacije udeležile sv. maše v trnovski cerkvi, kamor se je pripeljal tudi g. Doberlet, po sv. maši pa so defilirali mimo njegove rojstne hiše in se v impozantnem sprevodu — okolu 350 ognjegascev — pomikala po mestu.

Dopoludne ob 10 uri poklonile so se v »Mestnem Domu« slavljenca nadaljne deputacije, mej njimi tudi deputacija tukajšnjega veteranskega društva pod vodstvom svojega povelj. g. Mihaliča, odbor »Zaveze«, v kateri je sedaj 114 društev, pa je slavljenca izročil krasno diplomu častnega članstva, katero je izvršil g. V. Novak. Na diplomu je dobro zadeta slika slavljenčeva, rojstna njegova hiša, ognjegasec in Kranjca, ki podaje slavljenca lovorov venec.

Omeniti je še, da se je g. Doberletu poklonila tudi deputacija strelske družbe, deželni odbor kranjski mu je po g. dež. glavarju kranjskem g. Otonu pl. Deteli poslal laskavo čestitko, v kateri pravi med drugim: »Vi blagorodni gospod ste kot ustanovitelj, organizator in pospeševatelj gasilstva z vso požrtvovalnostjo delali na to, da so gasilna društva dospela na tako visoko stopinjo. Dežela kranjska Vam mora biti za to odkrito hvaležna in deželni odbor le iskreno želi, da bi Vam bila še dolgo dolgo ohranjena ona čilost, katere se veselijo danes, in kateri je pripisati tolikanj Vaših blagodejnih činov!«

Čestital je slavljenca tudi g. dež. predsednik baron Hein, dobil je okolu 130 čestitk, mej njimi tudi čestitke hrvaških gasilcev, dalje gasilcev iz Moravske, Tirolske, Češkega, Stajarskega, Dunaja itd., celo iz Bavorskega so došle čestitke.

Opoldne so se ognjegasci zbrali v Hafnerjevi restavraciji na sv. Petra cesti, kjer je svirala društvena godba, in pri »Zvezdi«. Tudi tu so bile iskrene zdravice in vse je soglašalo v želji: »Bog nam daj čez 10 let slaviti 80letnico plemenitega, za bližnjega blagor tako vneto delujočega g. Fr. Doberleta!«

Zahvala.

Povodom praznovanja 70letnega rojstnega dne našega dičnega predsednika gasilne zveze gospoda Frana Doberleta zahvaljujemo se vsem društvom in deputacijam, posebno onima iz Opatije in Beljaka, da sta v tako obilnem številu prihiteli proslavit pomemben dan. Zahvaljujemo se tudi za obile brzojavne in pismene čestitke ter kličemo vsem presrečni »Na pomoč!«

Ljubljana, dne 7. aprila 1902.

Za odbor:

Fr. Ka. Trošt, A. C. Achtschin,
tajnik, načelnika namestnik,

Izpred sodišča.

»Smrkovec«. Bilo je 3. febr. 1902. ob 1/3. uri zjutraj. V Šmarci so obhajali »osmino«, odkar sta se dva mlada vzela. Židane volje so se vračali gostje domov; niso se daleč prišli, kar jih sreča trop fantov. Povedali so si pri tej priliki svoja najnežnejša čustva in Gregor Jeran je Martinu Šešku zaupal, da ga ima za »smrkovec«. Nato se ga je Šešek bratsko prijel in trdo oklenil. Gregor Jeran si tudi ni mogel kaj, da se ne bi revanširal, in ga je tako ljubeče na svoja prsa pritiskal, da je kar ubogemu Martinu sape zmanjkalo. Ko je Šešek videl, da je pri tem v smrtni nevarnosti, se je rešil tesnih okov z nožem. Zdravnik ni našel nič manj kakor 8 ran, izmed teh je bila jedna nevarna.

Martin ne bo videl cele 4 mesece svojega prijatelja; ko se bosta zopet videla in če bo enkrat bogat mož, bo mu tudi z veseljem splačal onih 60 K za zamudo in 26 kron za zdravila, za katere ga je sodišče obsodilo.

Radti poboja so se morali v petek še sledeči fantje zagovarjati: Janez Tepina (vulgo Grabčev), Fran Oman (Kruljev Peter), Jaka Lužan (Kmetičev) in Anton Kodrič (Pavlov). Toženi so, da so dne 27. novembra v pijanosti Valentina Rozmana v Stražišah ob tla vrgli in ga težko ranili. Vzrok tega

poboja je bilo sovraštvo, ki vlada med sitarji in drugimi v Stražišah. Obsojena sta bila po dolgi obravnavi prva dva obtoženca na 6 mesecev težke ječe. Slednja dva je sodišče na podlagi izpovedb prid popolnem oprostilo.

Nesrečna kobila. Na zatožni klopi radi prestopka, po §§ 197 in 199 sledeči obtoženci: Jože Stritof z ženo, Franca Podraž in Urša Gladič. Jož. Stritof z Laverce je kupil od Frana Povšeta kobilo. Zgovorila sta se, da mu jo plača na kresni dan. Ker je Povše slišal od nekega svojega prijatelja, da je Stritof v slabih finančnih razmerah, ga je prosil, naj mu pred pretečenim obrokom plača konja. Stritof, ki je isti dan prodal kobilo, mu da na to radevolje nakaznico, glasečo se na 200 kron. Ker mu je pa plačal 11 tednov pred določenim obrokom, si je sprosila, naj ga za ostalo svoto čaka zato 11 tednov po kresu. A takoj po kresu ga začne Povše sodnijsko tirjati za ostanek. Stritof in njegove priče sodijo, da je dobil za 11 tednov podaljšani obrok. Ker Povše to s pri-sego zanika, ga je ovadil Stritof krive pri-sege, nakar je bil sam tožen radi krivične ovadbe, ker je drž. pravdnik smatral to ovadbo neutemeljeno. Obtoženi še dalje ostaja pri svoji trditvi, da je Povše krivo prisegel, Povše pa toliko prizna, da ga je res obtoženi isti dan, ko mu je oddal nakaznico na 200 kron, prosil, da naj nekoliko počaka. Izgovarja se pa, da mu je rekel, da se bosta o tem še po kresu zgovorila. Na podlagi te izpovedbe in vsled tega, ker se izjave prid Povšeta med seboj niso strinjale, je sodišče vse štiri obtožence od obtožbe povsem oprostilo. Obtožence je zagovarjal dr. Poček.

Amerika. 20letni kmetski fant Karol Prijatelj s Kranjskega ni čutil prijateljstva do vojaškega stanu. Zato je sklenil, popihati jo v Ameriko. Pomagal mu je pri tem neki agent, ali v Krmini ima oko pravice posebno dober vid, in prijelo je oba moža. Goriška sodnija jima je prisodila vsakemu po 7 dni zapora in 10 K globe morata plačati.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. aprila.

Glasovi o Celju. »Novi List« na Reki pravi: Dr. Tavčar se je s svojim predlogom o Celju grdo usedel. Ni mu pritril noben Slovenec. Tako je, kadar se človek preveč druži s kulturnimi in civilizovanimi nemškimi baroni. — »Soča« pravi, da vabilo na zapupni shod celjskih Slovencev »odklanja z indignacijo«. Vedno lepše se kažejo lepe zveze slovenskih liberalcev! — »Deutscher Verein« v Mariboru je naročil nemškimi poslancem, naj z najskrajnejšimi sredstvi nastopijo proti celjskim slov. vsporednicam in da se ne sme ustanoviti slovenska gimnazija niti v Mariboru niti v kakem drugem nemškem mestu in naj nemški poslanci nastopijo proti ustanovitvi samostojne slovenske gimnazije. — »Nova Reforma« se huduje nad nasvetom »Slov. Naroda«, ter pravi, da čim bi Slovenci opustili svoje stališče glede Celja, bi Nemci potem pograbili Opavo, Tešinj itd. Torej Čehi in Poljaki morajo stati na stališču glasovanja za Celje. »Narodni listy« imajo sarkastično pisan uvodni članek proti »Slov. Narodu«.

Rekvjem za kardinala dr. Jakoba Missia. Jutri, dne 8. t. m., ob 10. uri dopoldne bo prem. gosp. knezoškof dr. Anton Jeglič opravil slovesno zadušnico za kardinala dr. Jakoba Missia.

»Kričanska ženska zveza« pozivlja svoje društvenice, da se udeleže jutri slovesne svete maše za pokojnega kardinala dr. Missia.

Imenovanja in premembe v goriškem učiteljskem stanu. Za voditelja na trirazredno šolo v Mirnu je imenovan gosp. Alojzij Urbančič, doslej nadučitelj v Batujah; na dvorazredno v Grgarju gospod Anton Alf. Vodopivec, učitelj pri Voglarjih; na enorazredno v Rupi gosp. Anton Ferlat, prov. nadučitelj v Št. Martinu; za enorazredno v Vederjanu je imenovan voditelj g. Moric Benič, doslej tamkaj provizorično; definitivnim na svojem mestu je imenovan g. Rihard Gorjup, potovalni učitelj za Srednje Kambreško; na ekspozituro v Dobravljah pride gospod Fr. Mermolja, sedaj učitelj za Podlako-Dolenje-Lokovec; dalje so imenovani definitivnimi na sedanjih mestih gospodje Karol Bratina v Šmarjah pri Ajdovščini, Rajko Gradnik v Kozani, ter gospodje Alojzija

Gulin v št. Martinu in Ernesta Skočir v Lokavcu.

Osebnosti. Stavbeni svetnik gosp. Roman Waschica je imenovan stavb. nadsvetnikom za Kranjsko. — Gm. plem. Baldass, poveljnik 56 pehotne brigade, je včeraj odpotoval v Gorico. — Finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo finančnega koncipista Julija de Stefanini davčnim nadzornikom. — Umrl je v bolnišnici v Trstu v 26. letu svoje dobe gosp. Ernest Andrejčič, c. kr. davčni pristav v Gorici. Bil je to sin pok. glavnega davkarja g. Mih. Andrejčiča.

K razpisu župnij. Knezoškofijstvo je ugodilo prošnji gospoda župnika v Osilnici, Antona Žnidaršiča, da še ondi ostane; valed tega odpade razpis župnije Osilnica.

Predavanje. Včeraj dopoldne je predaval v »Mestnem domu« deželni inžen. gospod Štrizaj o ljubljanskem barju. O tem velesnimivem predavanju bomo šegovorili. Gospod Štrizaj nadaljuje predavanje 20. t. m.

Moščanski klub ima svoj 3. redni občni zbor v četrtek dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v »Katol. domu« s sledečim vopredom. 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

Fotografije pogreba kardinala Missie se dobivajo pri gospodu Antonu Jerkiču, fotografu v Gorici. Dobi se podoba mrtvaškega odra in prizora pogreba na Travniku in pred Attemsevo palačo.

V Vipavi je umrl g. Josip Cotič, bivši posestnik svoj čas sloveče gostilne »pri Malnerji«. Trpel je hude bolesi, a bil vedno udan v božjo voljo. Previden večkrat v boleznih s sv. zakramenti je 83letni starček mirno v Gospodu zaspal. Vsi njegovi otroci imajo pošten kruh, dasi ni bil premožen. On je naredil tudi prostore za čistalnice. Priporočamo ga vsem znancem in prijateljem v molitev in blag spomin. N. v m. p.

† Aleš Bergant. Iz št. Jurija pri Kranju se nam poroča, da je v nedeljo 6. t. m. ob pol 11. uri umrl ondi na svojem posestvu agronom g. Aleš Bergant. Pokojnik se je po dovršenih gimnazijskih studijah posvetil kmetijstvu. Doma je prevzel po svojem očetu ogromno posestvo, na Dunaju pa je ob enem obiskoval predavanje na višji kmetijski šoli. Pred dvema leti je vstopil kot uradnik pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani, kjer je kot sotrudnik »Narodnega Gospodarja« mnogo pisal o umetnih gnojilih in zboljšanju njiv in travnikov. Tudi članki o mlekarstvu so največ potekali iz njegovega peresa. Posebno pa je ljubil svojo rodno vas; veselje je bilo gledati, kako je navduševal posestnike za napredek v kmetijstvu; tudi sam je doprinesel marsikatero žrtev, da bi jim praktično dokazal korist svojih nasvetov. Bil je več let predsednik tukajšnje kmetijske podružnice. Bolezen, ki ga je več let nadlegovala v grlu, si je nakopal pri vojaki, dokler mu ni sinoči neizprosna smrt pretrgala nit življenja polnega upov in idej. Spolnil je komaj 30 let. Pogreb bo v sredo 9. t. m. ob 9. uri zjutraj. Blag mu bodi spomin!

Nove »Šmarnice«. Proti sredi meseca aprila izidejo »Šmarnice«, katerim predmet je: Premišljevanje o Srcu Marije. Spisal jih je po o. Hattlerju S. J. P. Ladislav v Novem mestu.

V izžanski fari živi v hribih mož, ki je v svoji mladosti doraslega vola (par za 300 gld.) z golo pestjo tako udaril, da se je kakor ubit zgrudil na tla. Še-le čez nekaj časa je prišel k sapi in vstal. Seveda si je mož pri udarcu posnel vse členke na roki. — Izanci so sicer krepko ljudstvo, a krvoločni niso, kot jih slika »Narod.« Ona dva konjederska hlapca pri znanem umoru sta bila oba tuja, doma z Gorenjskega. Toliko resnici in ljubo.

Pri občinskih volitvah v občini Ržiše pri Zagorju ob Savi je zmagala katoliško narodna stranka. Naši so se prav vrolo držali, udeležili so se polnoštevilno volitve ter pokazali združenim liberalcem in socijalnim demokratom, da je »ajmoht« še pretrd, da ga liberalci in socijalni demokrati še ne morejo pohrustati. Zdaj so naši nasprotniki že drugič naskočili

na ko občino, pa tudi že v drugič padli. V tretje gre rado.

Planinske vesti. Češka podružnica Slov. plan. društva je imela lansko leto 8140 K 77 v. dohodkov in izdatkov pa 7408 K 61 v. Članov ima 391. — To spomlad se zgradi steza na Vernikov Grintavec, na hrib, ki je najbližji Murjevemu kazu, in projektira se steza iz doline Gorenje Kočne k Rjavemu plazu, po kateri bo moči priti do koče naravnost dol k cerkvi sv. Andreja pod Jezerskim hribom. — Češka podružnica izda letos v češkem jeziku priročno popotno knjigo za slovanske pokrajine. Knjiga izide v 2000 izvodih. Podružnica vabi na inseriranje, ki ga našim rojakom prav priporočamo, posebno onim, ki trgujejo zlasti s turistovskimi potrebščinami in z domačimi pridelki. Inseriranje bi utegnulo zelo pospešiti trgovske zveze s Čehi. — »Slavjanski Věk«, ki izhaja v Moskvi, se obširno bavi z lepoto naših planin in opisuje delovanje »Sloven. planinskega društva«.

Bolniška blagajna ognjegascov. Bolniška blagajna »Zaveze kranjskih ognjegasnih društev« je imela 2595 K 80 h dohodkov in 2900 K 35 h stroškov, torej je več izdala, kot sprejela. Včeraj je načelnik gospod Doberlet pozival načelnike ognjegasnih društev, naj pazijo, da se člani le v pravi potrebi obrnejo do blagajne in naj sprejemajo le neomadeževane, zdrave ljudi v društva.

Nesreča na železnici. Železniškega čuvaja Ivana Vičiča je med Postojno in Prestranekom 6. t. m. ob pol 2. popoldne tovorni vlak št. 172 povozil. Najbrže, da je prepozno zagledal prihajajoči vlak ter mu hotel odstraniti s tira rudečo ploščo, katera je bila postavljena za vlakom, ki je že pred tem 10 min. odšel. Toda stroj tovrnega vlaka ga zagrebi. potisne s tako silo na stran v zid, da je revež 2 uri potem svojo dušo izdihnil. Mož je bil v službi jako vester in priljubljen ter poštena, blaga duša. Edini sin osmošolec mu je predlanskim umrl. Isti slučaj je bil pred kratkem v Priganu, toda oni ni umrl.

Požar v Mengšu. V soboto so imeli v Mengšu ogenj. Pogorelo je dvema gospodarjema.

Shod avstrijskih merosodcev bode na Dunaju dne 11. maja. Pečal se bode z raznimi nedostatk, pod katerimi trpé merosodci in katere smo že v svojem listu o priliki shoda merosodcev v Ljubljani omenili.

Požar v št. Ulrihu. Požar v št. Ulrihu na Koroškem, o katerem smo sporočili v petek, je napravil 80.000 kron škodo. Zavarovani so bili posestniki za 45.500 kron. Škoda na mobilarnju še ni cenjena. Ko je pričelo goreti, so bili skoro vsi možje v Beljaku na sejmu.

Notar Meyer v Mariboru aretiran. Iz Rottenmanna radi poneverjenja uradnega denarja ubeglega notarja Franc Meyerja so aretirali v Mariboru v hotelu pri »nadvojvodu Janezu«, ko je ravno zajutrkoval.

Pet otrok zgorelo. Pri viničarji posestnika Krempla v Radgoni se je pojavil ogenj, katerega so pa skoro pogasili. Pod posteljo pa so dobili viničarjeva otroka — mrtva. Skrila sta se pod posteljo in se v dimu zadušila. Pred dvema letoma so našle tri deklice iste rodbine pri nekem požaru smrt.

Stanovanj primanjkuje vedno bolj tudi v Trstu. Tam imajo sicer stavbeno društvo, katerega akcije nosijo po 4 $\frac{1}{2}$ do 5 odstotkov dividende. A to društvo ne zadostuje ljudskim potrebam, in zdaj se posvetujejo, kako bi denarni zavodi, občina in bogatejši privatniki s skupnim večjim podjetjem zidali ljudska stanovanja.

Ljubljanske novice. Umrl je g. I. Svitič, c. kr. višji stavbinski svetnik in predsednik stavbinskega oddelka deželne vlade. Pogreb bo jutri ob pol 5. uri popoldne. — Perossi v Ljubljani. Šentjakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda deluje na to, da bi prišel v Ljubljano slavni laški skladatelj Perossi. Name-rava se prirediti koncert v frančiškanski cerkvi. — Srnjak na Dunajski cesti. V soboto popoldne je prišel v Ljubljano obiskat nek srnjak iz kamniških gozdov. Priklatil se je do Dunajske ceste, tu

mu je postalo tako neprijetno, da je preplašen pričel bežati, a zgrešil je pot in ni vedel, na katero stran bi jo bilo bolj varno ubrati. Skočiti je hotel preko ograje Tönnies-ove tovarne, toda ograja je bila previsoka. Obrnil se je proti Žabkarjevemu posestvu in drvil tja s tako silo, da se je z glavo zalatel v ograjo pri Žabkarjevem posestvu in na mestu mrtve obležal. Prihiti so delavci, ki so mrtvega srnjaka odnesli. — Pogreša se 14 letni ključavničavski učenec Ludovik Bäcker. — Nove delade dobi ljubljansko prostovoljno gasilno društvo. — Ljubljanski socijalni demokrati skličejo v četrtek, dne 10. apr. ob 8. uri zvečer v pivarniški salon Auerjevih dedičev shod volilcev. Na shodu bodo določili taktiko pri občinskih volitvah in predlagali svoje kandidate.

Zatiranje strupenih kač. Štajarski deželni odbor je v svrhu zatiranja strupenih kač razpisal nagrade za leto 1902, in sicer za vsakega ubitega gada ali modrasa 3 K. Kdor ga ubije, ga mora poslati na kustosa zoologičnega oddelka deželnega muzeja »Joanneum« v Gradcu.

Profesor dr. Ludv. Boltzmann pride zopet na dunajsko vseučilišče in prične s predavanji dne 1. oktobra. Zavezal se je, da ne sprejme nobene druge ponudbe.

Trgovina v Sisku. G. poslanec v hrvaškemu saboru, Grga Tuškan, nam javlja: Slovenci kupujejo prilično mnogo žita na sisaškem tržišču. Često se je že dogodilo in se najbrže še bo, da so iz teh kupcij nastale pravde, in potem seveda sodbeni troški in druge izgube. Temu je krivo to, da kupec ne pozna trgovcev v Sisku in včasih naleti na nesolidnega človeka. Zato je potrebno, da se slovenski kupci informirajo o sisaških trgovcih. Zato ponuja g. Grga Tuškan v Sisku svojo pomoč in deli informacije brez nagrade. Naproseni so tudi drugi slovenski listi, da to objavijo.

»Il Sole«. Novi Camberjev list »Il Sole«, naslednik »Avantijev«, je včeraj v Trstu izšel. Urejevan je v isti smeri, kakor »Avanti«. Pod naslovom »Galerija slavnih mož« prinaša sliko — dr. Venezianovo, najhujšega Camberjevega sovražnika, ter priobčuje vse tiste napade, katere je na Veneziana sprožil »Avanti«.

Žganje umorilo je Jakoba Vojska iz Polenšaka pri Ptuj.

Zidarji v Pulju so se tudi uprli in stavili podjetnikom pogoje z grožnjo, da stopijo v stavko, če se jim ne ugodí. V soboto so se pogajanja zvršila s sledečo pogodbo: Delavni čas je sploh devet ur. Od aprila do septembra pa se začne delo ob 1 $\frac{1}{2}$ 7. zjutraj in konča ob 1 $\frac{1}{2}$ 7. zvečer. Opoldne dobe dve uri odmora in zjutraj pol ure za zajutrek. Plačuje se vsako soboto, plačilna lista se sklne vsak petek. Podjetniki morajo v prvi vrsti nastavljati puljske domače zidarje, le če teh primanjkuje, tujce. Za dela izven ure dobe plačo za 50% višjo. Vpelje se nedeljski počitek. Nočno delo se plačuje z dvojno plačo. Plača se pa splošno zviša za 10%. S tem so zadovoljni na obeh straneh. — Ravno tam so pa tudi nekateri delavci v tovarni Kupelwieser ustavili delo.

Nov laški list. V Gradišču začne izhajati laški list »La Patria«, ki pravi, da se bo boril proti sedaj vladajočim gospodom in obljubljuje, da bo pravičen na vse strani.

Delavski štrajk na Reki. »Novi list« poroča, da je zdaj na Reki najmanj ena četrtina delavskih mož brez dela. Delavske rodbine so te dni, ko je trajal štrajk, trpele grozno revščino. Socialistiški duh je jako hitro prešinil vse delavstvo. Preprosti ljudje so takoj verjeli, da se že bliža veliki dan splošne enakosti, ko si bodo delili vse sladkosti življenja. Seveda so bili mnogi razočarani. Vendar nekaj priboljškov se je le doseglo. Bilo bi pač nujno potrebno in hvaležno delo, če bi se našel kdo na Reki, ki bi delavstvo organiziral v pametnih krščanskih društvih, v katerih bi se siromaki izobraževali in iskali pomoči.

Najnovejša z Reke. Pekovski pomočnik na Reki so pričeli stavkati, kakor poroča najnovejša vest z Reke. Zahtevajo povišanje plače — 20 kron minimalne plače — in znižanje delavnega časa na deset ur. Kruh se naroča iz okolice in peko ga vojaki. Danes se poroča, da so peki ustavili štrajk, ker so se gospodarji udali.

Včeraj je došlo iz Trsta in Pulja 40 pekovo-jakov. — V tovarni Širole stavka še vedno traja in ni prišlo do zaključka med delavci in delodajalcem. Tovarna je zaprta. — Vlada posreduje, da Lazzarus zopet odpre tovarno. — Dne 5. aprila zvečer so izjavili, da začne štrajk delavci v tovarni za milo tvrdke Levi in zahtevajo znižanje delavnega časa in zvišanje plače. — Asistenti v lekarnah so izročili lastnikom memorandum za znižanje delavnega časa. — Agitira se za štrajk tudi v tovarni za kemikalije. — Danes v ponedeljek se zopet začne delo v tovarni za vrvi, ker so se delodajalci udali. — Tudi kamnoseki so svojim mojstrom predložili memorandum, v katerem zahtevajo odpravo akordnega dela, skrajšanje delavnega časa na devet ur in minimalno plačo 6 K 60 h na dan.

Najnovejša od raznih strani. Bosansko-hercegovski polki dobe vsak po eno sedemnajsto stotnjo, iz katerih se pozneje osnuje bos.-herc. lovski bataljon. — Nadvojvodo Frana Ferdinanda bo v London h kronskim slavnostim spremljal grof Festetics, nadvojvodo Evgena pa v Madrid grof Palfy. — Tovarna pogorela. V Budimpešti je pogorela Heidelbergova tovarna kemikalij. Škodo cenijo na 60.000 K. — Skorbut v Rusiji. V uralskem in kazanskem okraju se je radi slabe letine mej prebivalstvom pojavila bolezen skorbut. — Nov roman. M. Lacroza je spisal roman »Noli me tangere«, ki se peča s tržaškimi razmerami. — Pristan pogorel. V New Yorku je pristan Phoenix-örte do tal pogorel. — Grki se izseljujejo. V zadnjem tednu se je izselilo 1000 Grkov v združene države. — Konji za Angleže. Trgovci s konji, mulami in mezgi v St. Josephu v Ameriki so sklenili pogodbo, po kateri so obvezani v 24 mesecih preskrbeti 12.000 konj za Angleže v Južni Afriki. — Bogastvo in sreča. V Kaliforniji se je ustrelil milijonarja Singletona sin. — Agitacija proti stiskanju rok se je pričela v Petrogradu. — Otroka s štirimi nogami je povila v Maierhöfen Marija Brandsteiner. — Svojo ženo ustrelil je vinotržec Andrej Gastin v Parizu. Svoj denar je spravil pod vzglavje. Te dni je čutil, da mu je nekdo v spanju privzdignil glavo in segel pod vzglavje. Zagrabil je revolver in ustrelil na postavu ob svoji postelji. Bila je njegova žena, ki se je mrtva zgrudila. — Olimpijske igre bodo predstavljalí 1. 1904 v Cikagi. Stroški za prireditve bodo znašali en milijon dolarjev.

Katoliški dijaki in sv. oče. Petero katoliških nemških akademskih društev dunajskega vseučilišča je sv. očetu posredovanjem prof. Cassetta poslalo svoje čestitke k jubileju. Sv. oče je dejal, da se bode katoliškim akademikom zahvalil z lastnoročnim pismom.

Stranske reči o kralju Aleksandru poroča srbski list »Topola«. Ta list trdi, da ima pismene dokaze, da je atentat na kralja Milana insceniral kralj Aleksander, da se reši Milana. Ker atentat ni vspel, je svojo jezo izlil nad radikale. Naročil je Konstantinoviču, naj se v eni noči umore vsi ugledni radikale. Ministri so to zvedeli in se Aleksandru odločno uprli. Na to je kralj zapovedal policijskemu prefektu Bademliću, da z gorečim železom izpali vsem radikalnim ujetnikom oči. Prefekt je to povedal ministru notranjih poslov, ki je to zaprečil. Nadalje je kralj hotel, da se šestorico radikalnih vodij ustrelí, a samo avstro-ogrskega poslaniku se je zahvaliti, da se to ni zgodilo. Nadalje list pripoveduje, da kralj jako mrzi svojo mater, kraljico Natalijo. Kralj je za kraljico Drago deponiral pri Rothschildovi tvrdki 3 milijone, neki vdovi pa je utrgal 12 gld. mirovine. — Si non e vero...

Nova Reka. V provinci Quebec v Kanadi je našel Rober Bell novo reko, ki je dolga 500 angleških milj in tako globoka, da nosi lahko velike parnike.

Sleparije s kačjimi glavami. V zadnjih letih so se gadi na Ogrskem jako pomnožili. Minister notranjih stvari je radi tega razpisal nagrado pol krone za vsakega mrtvega gada. Vlade blagajne po posameznih okrajih so dobile ta ukaz in ob enem tudi naročilo, naj kot izkaz shranjujejo gadje glave in naj jih pošiljajo vsako leto meseca novembra ministerstvu. Nek okraj je stal posebno na vrhuncu nabiranja gadjih glav. Čulo po zimi je dobival blagajnik glavarstva gadje glave in ker je vendar vsak dan sumljivo veliko gadjih glav prišlo k blagajni, uvedla se je preiskava. Blagajnik je izplačal nagrade za 743 gadov, v shrambi so pa našli le 64 gadov. S temi 64 gadi je manipuliral uradni sluga, ki si jih je sproti izposojeval in pošiljal z njimi k blagajniku neko staro žensko, s katero je delil dobiček.

Is Cerkljan na Gorenjskem 2. aprila. Na vse začetke je po dolgotrajni in naporni bolezni prenehalo v Cerkljah gasilno društvo, ker sta mu tajnik in blagajničar prizadela smrtno rano. Zato je vabil »Gorenjec« v št. 13. in »Slov. Narod« v št. 73 hranilnico in posojilnico z njenimi 7 K čistega dobička, da kupi nagrobni venec za gasilno društvo. Toda »Slov. Narod« in »Gorenjec« sta bila nekoliko prepozna, kajti »Gorenjec« je prišel v nedeljo 30. marca »Slov. Narod« 1. aprila, pogreb gasilnega društva bil je pa menda že v soboto 29. marca. Tako se je izrazil neki gasilec v gasilski obleki. Ker je dopisnik v »Gorenjcu« in »Slov. Narod« radoveden, koliko da ima hranilnica in posojilnica prometa, zato vabimo dopisnika v »Slov. Narod« in v »Gorenjcu«, da ako je radoveden in ako ima kaj pravice pri hranilnici in posojilnici, in če sploh kaj razume o takih rečeh, se naj skliče na pravila ter zahteva hranilnični račun. Tudi ga vabimo, da bi prinesel kaj prihranjenih grošev na hranilno vlogo. Na posodo itak ne dobi, ker nima menda nič kredita.

Kotiček za liberalce. Socijalni demokratje v »Splošnem ženskem društvu«. Včeraj so ljubljanski socijalni demokratje praznovali vhod v »Splošno žensko društvo«. To društvo je priredilo predavanje, katerega se je udeležilo sicer malo dam, tem več pa ljubljanskih soc. demokratov in nekaj dijaštv. Predavati bi moral o ženski in socijalizmu neki Linhart, ki je kljub svojim mladim letom živel menda že nemško-nacionalni ideji, soc. demokrati in sedaj »Narodu«. Govoril je o tem, kar je semtertje bral, in napravil je zmes, iz katere se je videlo, da je iskal samo pristranskih virov in da so zanj trditve soc. dem. pisateljev vsa znanost. Poslušati smešenje religije bilo je za nekatere menda pravi vžitek. Presmešno je, ako se hoče Linhart kregati o razumevanju sv. pisma in komunizmu v prvih časih krščanstva z dr. Krekom. To morda prija »inteligenci«, ki malo ve in je še manj brala kot Linhart, drugi pa ne. O priliki utegne dobiti Linhart odgovor, kakešnega zasluži, in potem bo videl, da je za znanstvenost treba še marsikaj drugega, nego pa domišljije in arogance. Splošnemu ženskemu društvu bi želeli boljšega okusa. V ženskem društvu, in naj se tudi imenuje splošno, se kaj malo podajo prišasti splošnega komunizma. Ko smo pisali, da je socijalni demokrat Linhart ud »Narodovega« uredništva, se ga je to branilo, dasi ga ima v službi, zdaj ga pa sprejemajo — liberalne dame. Socialnodemokracičen mladenec predava o ženstvu liberalnim damam — to je duhovitost »inteligence«!

Društva.

(Pevsko društvo »Slavec«) naznanja, da se vrtna veselica ne bo vršila binkočno nedeljo, kakor je bilo vže naznanjeno, marveč še le v nedeljo dne 6. julija, to pa radi tega, ker priredi binkočno nedeljo plzensko pevsko društvo »Smetana« svoj koncert v »Narodnem domu« in se bo nato začetkom junija vršila velika veselica v korist »Nar. domu«.

(Kranjska hranilnica) je imela dne 3. t. m. svoj redni občni zbor pod vodstvom predsednika gosp. Luckmannna. Poročilo o rač. zaključku za 81. poslovno dobo posnemamo, da znaša upravno premoženje 71.650.645 K, vloge 59.136.580 K, posojila pa 31.087.861 K. — Zastavnica ima 3553 K izgube, ker je morala plačati 4499 K davka. Hranilnični rezervni sklad znaša 8.791.170 K, čisti dobiček zavoda pa 364.247 K, za 51.881 manj kot v prejšnjem letu. Od čistega dobička se je določilo 40.000 K za pokojnin, sklad, 40.000 K za event. zgradbo nemškega gledališča, 167.914 se pridene rezervnemu zakladu, ostala svota v znesku 123.407 K 59 v. se je deloma lanske leto, deloma sedaj po sklepu obč. zbora dovolila kot podpora raznim dobroteljem zavodom. Dalo se je sedaj in sicer za dobrodelne namene 15.160, udnim zavodom 44.020, za podporo učencem raznih šol 9340 in za splošno koristne namene, zavode in društva 41.380 K. V naslednjem posnetek iz zaznamka dovoljenih daril: Ljublj. ubožnemu zakladu 5000, Elizabetini otroški bolnici 1000, Jožefinu 400, Vincencijevi družbi 1400, dekl. sirotišnici 600, Vincencijevim konferencam v Ljubljani 1600, zdravniškemu društvu 600, društvu gospej kršč. ljubezni 1500, Eliz. gospejnemu društvu 300, ljublj. trgov. boln. društvu 600, trž. boln. in podpor. društvu 200, sirotišnici v Idriji 400, frančiškankam v Ljubljani 200 K. Dalje: obrtni strok. šoli v Ljubljani 2100, kočevski 1000, raz. obrt. nadalj. šolam po 100 K, sihar. družbi v Ljubljani 23.700, »Glasb. Matici« 400, za nem. otr. vrtoe 1880, ubog. šolskim sestram v Šmihelu 200, Huthovemu zavodu 11.800 K. — Kranjskim srednjim šolam za revne učence 2350, mej. temi Idrija 50 K, Uršu-

linkam v Ljubljani 500, v Škofji Loki 200, ljublj. ljudskim šolam 3200, zunanji ljud. šolam 600, »Narodni šoli« 400, dij. kuhinjam v Kranju, Novemestu in Kočevju po 100, visokošolcem na Dunaju in v Gradcu 1300 K. — Ljubljansko gasilno društvo dobi 1000, katol. rokod. društvo v Ljubljani 400, v Novem mestu, na Vrhniki in Št. Vidu nad Ljubljano po 100, patriot. gospejno društvo 600, društvo »Rudečega križa« 600, podružnica »Belega križa« 200, ljudska kuhinja 200, učit. društvo 500 in za »Schulzeitg.« 200, nem. planin. društvo 1800, ribarski odbor 200, pogodnovalno društvo 300, podporno društvo pom. uradnikov 200, muzejsko društvo 300, tiskarsko društvo 100, bolnica usmilj. bratov v Kandiji 2000, »Theatervereine« 3000, g. prof. Müllner za »Argo« 200, soc. dem. delav. izobraž. društvo 100, soc. dem. pevsko društvo »Vorwärts« 50, za obiskovalce vinogradniške šole na Grmu 200, šol. vodstvu v Cirknici za napravo šol. vrta 100, dolenj. kletarsko društvo 3000, umetn. tkalskemu zavodu 15.000, prinos k starostni hranilnici 7900 K, ter mnogim drugim društvom in zavodom.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. A. Jamnik, župnik v Sorici 20 K. — G. odvet. uradnik I. Pintar 10 K. — Neimenovana iz Št. Vida 15 K. — Prelat dr. I. Kulavic 10 K. — G. A. Ramovec, nadžupnik v Dobropoljah 20 K. — Nekdo 10 K. — G. I. Debevec, kaplan v Vipavi 10 K. — G. I. Soukup, župnik v Stari Oselici 10 K. — Raf. Brdnik za pirhe 4 K. — G. A. Jemec, župnik v Vremu mesto venca + Mat. Torkarju, 10 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 7. aprila. Vlada nadaljuje s kompromisnimi pogajanjimi in se trudi doseči aranžma, ki bi oba dela zadovoljil (?). Popoldne so povabljeni k Körberju razni poslanci, mej njimi načelnik nemške ljudske stranke dr. Derschatta. Ker dosedaj vlada ni mogla glede kompromisnih pogajanj stopiti v zvezo z nemško ljudsko stranko, ki je pri kompromisu jako interesirana, so vsa pogajanja neobvezna. »Neue Freie Presse« pisari, da vlada namerava Nemcem ugoditi, da prihodnjo spomlad opusti celjske slovenske vsporednice in črta dotično točko iz proračuna. Sicer pa vlada ponuja Slovincem ono, kar ste v soboto omenili. Ker se nekateri nemški poslanci ustavljajo subvenciji Pragi, namerava vlada podati izjavo, da bo v prihodnji proračun ustavila tudi subvencije raznim nemškim mestom, posebnoma glavnim nemškim mestom v alpskih deželah.

Dunaj, 7. aprila. Danes popoldne ob 5. uri se vrši seja načelnikov nemških strank. Razgovor bo neobvezen, ker morajo prej načelniki poročati svojim strankam. Radikalni del nemške ljudske stranke je proti kompromisu.

Dunaj, 7. aprila. »Ostd. Rundschau« pravi, da bo nemška ljudska stranka proti kompromisu. Od slovenske (!) strani ponujani kompromis je nevsprejemljiv.

Dunaj, 7. aprila. »Ostd. Rundschau« javlja, da je položaj v nemški ljudski stranki najresnejši. Danes bode nemško-ljudska stranka izstopila iz konference načelnikov nemških strank.

Dunaj, 7. aprila. Gotovo je, da proračun ne bo rešen do 5. maja.

Dunaj, 7. aprila. (C. B.) Z naredbo skupnega ministerstva dné 6. t. m. je odpravljeno izjemno stanje za Trst in okolico. Obenem se odpravi prekisod.

Ptuj, 7. aprila. Z revizijo mestnega knjigovodstva se je danes pričelo.

Žatec, 7. aprila. Tu se bo 20. t. m. vršil shod vsenemškega delavstva. Udeležba se obeta tudi iz Štajerske in Koroške.

Opatija, 7. aprila. Rumunska kraljeva dvojica pride sem radi smrti kraljčine matere še-le začetkom junija.

Amsterdam, 7. aprila. Krüger je dobil iz Afrike poročilo, da brez njegove vednosti ne odobre burski voditelji nobenega miru. Pogojnost mora biti samo popolna neodvisnost. Stein in Delarey sta nasprotnika sporazumljenju z Angleško.

Bruselj, 7. aprila. »Rh. Westf. Zeitg.« objavlja pismo nekega nemškega častnika v Južni Afriki, v katerem se izjavlja, da je položaj Burov izredno ugoden. Vsa burska moč broji 20 000 mož, Dewet sam ima 5000 vojakov. Angleži imajo zasedeno edino le natal-sko progo, vso deželo obvladujejo Buri. Severni in vzhodni dal Transvala so angleške čete docela ostavile.

Dunajska borza

dné 7. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101:45
Skupni državni dolg v srebru	101:25
Avstrijska zlata renta 4%	120:75
Avstrijska kronska renta 4%	99:35
Ogerska zlata renta 4%	119:15
Ogerska kronska renta 4%	97:55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1604:—
Kreditne delnice, 160 gld.	673:—
London visir.	240:07 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:35
20 mark	23:46
20 frankov (napoleonodor)	19:06
Italijanski bankovci	93:15
C. kr. cekini	11:30

Zitne cene

dné 3. aprila 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9:35 do 9:36
„ maj	9:28 „ 9:29
„ jesen	— „ —
Rž za pomlad	7:51 „ 7:52
„ maj	7:42 „ 7:43
Koruzi za maj-junij	5:31 „ 5:32
Oves za pomlad	7:46 „ 7:47
„ oktober	7:49 „ 7:50

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9:24 do 9:25
„ maj	9:21 „ 9:22
„ oktober	8:06 „ 8:07
Rž za april	7:29 „ 7:30
„ maj	7:28 „ 7:29
„ oktober	6:60 „ 6:61
Oves za april	6:24 „ 6:25
„ maj	6:30 „ 6:32
„ oktober	5:90 „ 5:91
Koruzi za maj	5:01 „ 5:02
„ julij	5:14 „ 5:15

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5 9 zveč.	734:6	8 7	sr. jz.ah.	oblač.	
6 7. jut.	733:6	8 1	sl. sever.	dež.	8 7
6 2. popol.	732 0	4 4	sl. vzh.	del. oblak.	
6 9. zveč.	730 3	11 7	brezvetr.	del. jasno.	
7 7. jut.	731 0	6 2	sl. vzh. vzh.	dež.	17 2
7 2. popol.	733 9	4 4	sl. jz. vzh.		

Srednja temperatura sobote 8 7°, norm.: 7 7°.

Srednja temperatura nedelje 11 4°, normale: 7 9°.

Prav posebno pri homorojidad se rabi

Rogaška

kisla voda „Styria“ kar sploh.

413 1-1

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo bledi. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-8

Služba organista

je izpraznjena v Radečah pri Zidanem mostu.

Prosilci, v prvi vrsti cecilijanci, naj se oglašijo do konec aprila t. l. pri cerkvenem predstojništvu v Radečah. 443 1-1

Lepe barvane

podobe sv. očeta Leona XIII. z jubilejsko molitvijo

priporoča

prodajalnica „Kat. tiskovnega društva, (H. Ničman).

Cena: 100 skupaj 4 K, posamezne 6 h.

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Žireh,

registr. zadruge z omejeno zavezo“,

ki bode

dné 25. aprila 1902

ob 11. uri dopoldne

v zadružnih prostorih št. 60 v Žireh.

Dnevni red:

1. Volitev 4 udov načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Prememba tvrdke in pravil.
5. Razni nasveti.

V Žireh, dné 4. aprila 1902.

442 1-1

Načelstvo.

Mlad podobar,

ki je zmožen po osnutkih iz marmorja in iz lesa podobe delati, se takoj sprejme, in drugi, ki je zmožen iz lesa ornamente rezljati.

409 3-2 Alojzij Progar v Celovcu.

Iekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-14)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,

zaslizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 17 14

Izvirke: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franco.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom. Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasek-u v Ljubljani.

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in koristno vsebino. Sestavil doktor Gregorij Pečjak.

Stane v „Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)“ v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.